

Bemærkninger til forslag til landstingsforordning nr. af om uddannelsesstøtte.

Generelle bemærkninger:

Baggrund for forslaget:

Uddannelsesstøttereglerne er i dag fastsat i landstingsforordning nr. 16. af 28. oktober 1993 om erhvervsuddannelse, uddannelsesstøtte og erhvervsvejledning. Med hjemmel i forordningen er der fastsat uddybende regler om uddannelsesstøtte i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 3. juli 1995 om uddannelsesstøtte (I det følgende betegnet "støttebekendtgørelsen"). Herudover er der fastsat særskilte regler om garanti for lån i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 41 af 13. december 1993 om uddannelsesstøtte, der samtidig opretholder reglerne i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 17. juli 1992 om garanti stillet af Grønlands Hjemmestyre for lån i pengeinstitutter i Grønland til uddannelsessøgende for så vidt angår lånegarantier ydet før ikrafttrædelsen af bekendtgørelse nr. 41.

Baggrunden for fremsættelsen af nærværende forslag er primært behovet for at få præciseret reglerne for beregning af renter af uddannelseslån.

I efteråret 1995 blev der i forbindelse med indførelse af et nyt elektronisk elevadministrationssystem i Uddannelsesstøtteforvaltningen igangsat en undersøgelse af hjemmelsgrundlaget for den praksis omkring renteberegning, der hidtil havde været fulgt.

Undersøgelsen blev forestået af et undersøgelsesudvalg sammensat af repræsentanter for KIIP og Skattedirektoratet og med Sekretariatet som tilforordnet. Uddannelsesstøtteforvaltningen sørgede løbende for, at undersøgelsesudvalget fik stillet alle nødvendige oplysninger vedr. forvaltningen af uddannelseslån til rådighed.

Undersøgelsesudvalget konkluderede i sin rapport (notat af 6.

december 1995), at der kun i forbindelse med indfrielse af stats- og landskassegaranterede lån har kunnet opkræves renters rente, og da kun i samme omfang som pengeinstitutterne kunne gøre det. I ingen andre tilfælde har der været hjemmel eller andet grundlag for beregning og opkrævning af renters rente.

Landsstyret tog på sit møde den 14/12-1995 undersøgelsesudvalgets rapport til efterretning og besluttede samtidig at give sin tilslutning til, at KIIP udarbejder forslag til nødvendige præciseringer og forenklinger af rentereglerne vedr. uddannelseslån med henblik på forelæggelse for Landstinget på forårssamlingen 1996, og at undersøgelsesudvalgets forslag til principperne for fremtidige renteregler, som beskrevet i notat af 6/12-1995, skal danne udgangspunkt for dette forslag.

Landsstyret gav endvidere sin tilslutning til, at der skal foretages en genberegning af uddannelseslån i det omfang det er muligt og ud fra de retningslinier, der er anført i undersøgelsesudvalgets notat af 6/12-1995. Som følge af genberegningen opstår der et behov for afskrivning af uretmæssigt opkrævede renter og herudover skal der tillige i et vist omfang ske tilbagebetaling af uretmæssigt opkrævede og betalte renter. Landsstyret har blandt andet på baggrund heraf til TB I 1996 fremsat et bevillingsforslag vedr. afskrivning af forældede renter og hovedstol samt uretmæssigt tilskrevne renter af uddannelseslån.

Forslagets indhold:

Under arbejdet med revision af rentereglerne vedr. uddannelseslån viste der sig samtidig behov for at få fastsat klare regler om tilbagebetaling, og derudover viste der sig behov for flere forskellige ændringer i uddannelsesstøttereglerne i øvrigt. Revisionen viste sig således hurtigt at blive betydeligt mere omfattende end først antaget.

Under hensyn til, at præciseringen af de gældende regler i betydeligt omfang skal foretages på forordningsniveau, vil uddannelsesstøttereglerne få et betydeligt større omfang end hidtil, og det er blandt andet på baggrund heraf fundet hensigtsmæssigt at udskille

reglerne fra landstingsforordningen om erhvervsuddannelse, uddannelsesstøtte og erhvervsvejledning til en selvstændig forordning alene omhandlende uddannelsesstøtte. Udskillelsen til en selvstændig forordning har samtidig til hensigt at markere en prioritering af området.

Forordningen er systematisk opbygget på den måde, at der indledes med bestemmelser om forordningens anvendelsesområde (kap. 1). Dernæst følger bestemmelser om de enkelte støtteformer og støttebeløb (kap. 2), bestemmelser om støttebetingelser og oplysningspligt (kap. 3), bestemmelser om forrentning af landskassefinansierede studielån (kap. 4) henholdsvis om tilbagebetaling af landskassefinansierede studielån (kapitel 5). Derefter følger bestemmelser om forrentning og tilbagebetaling af uberettiget modtaget uddannelsesstøtte (kap. 6), bestemmelser om tilbageholdelse og modregning i uddannelsesstøtten (kap. 7). Afslutningsvis er der bestemmelser om administration og klage (kap. 8) samt ikrafttrædelses, ophævelses- og overgangsbestemmelser (kap. 9).

I kapitel 1 vedr. anvendelsesområde er der foretaget en ændring af, hvorledes det afgøres, hvilke uddannelser der giver adgang til uddannelsesstøtte.

I kapitel 2 vedr. støtteformer og støttebeløb er der alene foretaget præciseringer i forhold til hidtidige regler.

I kapitel 3 vedr. støttebetingelser og oplysningspligt er der hovedsageligt også alene foretaget præciseringer. I forslaget § 7 er der foretaget en præcisering af, at der ikke kan opnås uddannelsesstøtte, hvis den uddannelsessøgende modtager uddannelsesløn eller andet vederlag under uddannelsen.

I kapitel 4 vedr. forrentning af landskassefinansierede studielån er der fastsat detaljerede regler herom. Som hidtil forrentes lånene fortsat ikke under uddannelsen, men det er som noget nyt præciseret, at det er en forudsætning herfor, at den uddannelsessøgende opfylder de til enhver tid fastsatte betingelser for at modtage uddannelsesstøtte.

Med hensyn til reglerne om forrentning efter uddannelsens afbrydelse eller afslutning er der foretaget præcisering af, fra hvilket tidspunkt forrentningen påbegyndes, og hvad der er forrentningens genstand (den til enhver tid værende gæld), samt hvordan renteberegningen foretages. Herudover er der foretaget ændring i rentens størrelse, og måden hvorpå den fastsættes. Renten bliver nu fastsat i forordningen og ikke som hidtil på de årlige finanslove.

Der er endelig foretaget præciseringer af forrentningen ved afbrydelser, herunder ved midlertidige afbrydelser, og ved genoptagelse af uddannelse eller påbegyndelse af ny støtteberettigende uddannelse.

I kapitel 5 vedr. tilbagebetaling af landskassefinansierede studielån er der fastsat detaljerede regler herom.

Der er dels foretaget præcisering af de hidtil gældende regler om tidspunktet for tilbagebetalingspligtens indtræden.

Som noget nyt indtræder tilbagebetalingspligten ved midlertidige afbrydelser over 1 års varighed ikke automatisk men først efter påkrav herom fra Landsstyret.

Som noget nyt er der desuden indsat bestemmelser om berostillelse af tilbagebetalingspligten, når den tilbagebetalingspligtige genoptager sin uddannelse eller påbegynder ny støtteberettigende uddannelse.

Som en væsentlig nyskabelse er der endvidere fastsat bestemmelser om maksimal afviklingstid, pligt for den uddannelsessøgende til at indgå aftale med Landsstyret om lånets tilbagebetaling, og om konsekvenserne af misligholdelse af afviklingsaftale eller afviklingsordning.

I kapitel 6 vedr. forrentning og tilbagebetaling af uberettiget modtaget uddannelsesstøtte, er der dels foretaget præciseringer og dels fastsat nye eller ændrede regler.

For det første er der i forslaget foretaget en sontring mellem uberettiget modtaget støtte, der er modtaget i god henholdsvis ond

tro. Der er således også fastsat forskellige forrentnings- og tilbagebetalingsbestemmelser herom.

For det andet er der foretaget en ændring i forrentningstidspunktet og præcisering af, hvad det er, der skal forrentes (den til enhver tid værende gæld). Herudover er rentesatsen også ændret.

Som en væsentlig nyskabelse er der skabt hjemmel til, at Landsstyret kan konvertere uberettiget modtaget støtte modtaget i god tro til studielån.

I kapitel 7 vedr. tilbageholdelse og modregning i uddannelsesstøtten er der foretaget flere væsentlige ændringer i forhold til de gældende regler.

For det første er bestemmelsen i § 12, stk. 3 i landstingsforordningen om erhvervsuddannelse, uddannelsesstøtte og erhvervsvejledning ikke medtaget.

For det andet er bestemmelsen i § 40 i støttebekendtgørelsen om adgangen til modregning i uddannelsesstøtten af krav på forfalden uddannelsesgæld ikke medtaget.

For det tredje er der i forslaget indsat hjemmel til, at der kan foretages tilbageholdelse i uddannelsesstøtten til betaling af kost og logi.

For det fjerde er der som en meget væsentlig nyskabelse indsat en bestemmelse, der forbyder udlæg og anden retsforfølgning i kravet på uddannelsesstøtte, og som sætter grænser for, i hvilket omfang Landsstyret skal efterkomme den uddannelsessøgendes frivillige aftaler om tilbageholdelse i uddannelsesstøtten.

Endelig er der indsat hjemmel til modregning i uddannelsesstøtten for tilbagebetalingskrav som følge af uberettiget modtaget støtte i ond tro.

I kapitel 8 om administration og klage er der givet Landsstyret en generel bemyndigelse til at fastsætte regler om administration.

Herudover er der foretaget ændring vedr. kompetencen til at udpege medlemmer til Klagenævnet for Uddannelsesstøtte, og dette er en følge af Landstingets beslutninger om udpegelseskompetence generelt under punkt 5 på FM 1995. Endelig er der som noget nyt fastsat, at dispensationsafgørelser ikke kan påklages til Klagenævnet.

I kapitel 9 vedr. ikrafttrædelses-, ophævelses- og overgangsbestemmelser er ikrafttrædelsestidspunktet foreslået til 1. august 1996.

Med de fastsatte overgangsbestemmelser sikres det, at forordningen ikke får hverken formel eller materiel tilbagevirkende kraft, hvilket er i overensstemmelse med anbefalingerne i undersøgelsesudvalgets rapport.

Om baggrunden for og formålet med de foretagne præciseringer, ændringer og nye regler henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at der ikke i forslaget er taget stilling til, hvorledes garanterede pengeinstitutlån og -kreditter skal forrentes og tilbagebetales. Dette skyldes, at der efter landsstyrets opfattelse ikke er behov herfor, idet forrentning og tilbagebetaling følger de mellem låntager og pengeinstitut fastsatte regler, sålænge lånet ikke er indfriet af Hjemmestyret. Hvis Hjemmestyret indfrier lånet, vil Hjemmestyret indtræde i pengeinstituttets kreditorstilling ud fra almindelige kautionsretlige grundsætninger, og dette medfører, at forrentning og tilbagebetalingsvilkår vil være de samme, som der er aftalt mellem låntager og pengeinstitut. Der er i forslaget imidlertid fastsat en bemyndigelsesbestemmelse (§ 3, stk. 3), som giver Landsstyret mulighed for i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om garanterede lån og kreditter. Det vil være hensigtsmæssigt at bekendtgørelsen om garanti for lån med hjemmel i denne bestemmelse revideres til ikrafttræden samtidig med forordningen.

Administrative og økonomiske konsekvenser:

Forordningsforslaget forventes ikke at få administrative eller

økonomiske konsekvenser.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Ad kapitel 1)

Kapitlet bygger på systematikken i de hidtil gældende regler om uddannelsesstøttens anvendelsesområde.

Ad § 1)

Bestemmelsen svarer for så vidt angår stk. 1 og 2 indholdsmæssigt til § 6, stk. 4 i den gældende forordning. Dispensationsbestemmelsen i stk. 3 er omfattet af den generelle dispensationsbestemmelse i den gældende forordnings § 15.

Ad § 2)

Bestemmelsen erstatter den gældende forordnings § 6, stk. 1 og 2.

Bestemmelsen i stk. 1 er indholdsmæssigt uændret i forhold til gældende forordnings § 6, stk. 1. I stedet for formuleringen "en uddannelse, der giver ret til uddannelsesstøtte" indføres nu formuleringen "støtteberettigende uddannelse". Der er ikke tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring herved. Den nye formulering er anvendt af forenklingssyn.

I forhold til den gældende forordnings § 6, stk. 2 er bestemmelsen i forslaget § ~~2~~², stk. 2 væsentligt ændret. Landsstyret fastsætter således ikke længere, hvilke uddannelser, der giver ret til uddannelsesstøtte, og der er ikke længere fastsat en afgrænsning i forordningen af, hvilke uddannelsesstyper Landsstyret kan udvælge de støtteberettigende uddannelser blandt.

I stedet er der givet Landsstyret kompetence til at fastsætte generelle betingelser for at en uddannelse kan anses som støtteberettigende. Formålet hermed er dels at sikre, at uddannelserne

opfylder nogle grundliggende forudsætninger (eksempelvis omkring uddannelsens fysiske rammer, dens faglige indhold, varighed mv.), som skal være opfyldt for at en uddannelse kan anses for at være støtteberettigende. Formålet er endvidere at undgå, at man i forordningen risikerer at låse sig fast på bestemte uddannelsestyper, og dermed afskærer iøvrigt egnede nye uddannelser fra at være støtteberettigende.

Med den nye bestemmelse i forslagets § 2, stk. 2, er der ikke længere behov for nogen dispensationsbestemmelse.

Ad kapitel 2)

Kapitlet bygger på hidtil gældende regler om støtteformer og støttebeløb. Der er foretaget præciseringer, herunder også af bemyndelsesbestemmelsens anvendelsesområde.

Ad § 3, stk. 1)

I forhold til gældende forordnings § 7, stk. 1 er det med formuleringen "kan ydes" blevet præciseret, at der er de i bestemmelsen anførte *mulige* støtteformer. Sammenholdt med bestemmelsen i stk. 3 vil Landsstyret således kunne fastsætte regler for, hvilke af støtteformerne der aktuelt skal anvendes. Efter de gældende regler anvendes således alene stipendier, særydelser og landskassefinansierede lån.

I bestemmelsen er der i forhold til gældende forordnings § 7, stk. 1 tilføjet "særydelser" for at præcisere, at der udover det faste stipendium og lånene også kan ydes en række forskellige særydelser.

Herudover er det præciseret, at der er tale om landskassefinansierede lån og at der kan ydes garanti for såvel lån som kreditter optaget i pengeinstitutter.

Ad § 3, stk. 2)

I forhold til gældende forordnings § 7, stk. 2 er det blevet præciseret, at der på finansloven fastsættes forskellige stipendiesatser (i FFL 1996: selvadministration, hjemmeboende GU-studerende

og hjemmeboende FSA/FSUA-studerende, hjemmeboende STI-studerende, studerende uden for Grønland og Danmark, børnetillæg) og årligt lånemaksimum.

Det er endvidere blevet indføjet i bestemmelsen, at fastsættelsen af stipendiesatserne og det årlige lånemaksimum sker efter forudgående høring af de uddannelsessøgendes organisationer. Der forefindes en generel høringspligt i gældende forordnings 7, stk. 3, og denne er videreført i forslagets § 3, stk. 3. Det er imidlertid fundet hensigtsmæssigt at præcisere høringspligten for så vidt angår de heromhandlede spørgsmål, idet disse altid vil have stor betydning for de uddannelsessøgende.

Ad § 3, stk. 3)

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til gældende forordnings § 7, stk. 3, bortset fra, at en del af den tidligere bemyndigelse er udskilt til en særskilt bemyndigelsesbestemmelse (forslagets § 9).

Ad kapitel 3)

Kapitlet bygger på hidtil gældende regler. Som noget nyt er der indsat en bestemmelse, der fastsætter, at overtrædelse af oplysningspligten kan sanktioneres efter kriminallovens regler. Derudover er der tale om præciseringer af hidtil gældende regler.

Ad § 4)

Det er blevet præciseret, at det alene er rettigheder, der støttes på internationale overenskomster, der har virkning for Grønland, der giver ret til uddannelsesstøtte for udlændinge. Formålet hermed er at præcisere, at der ikke i denne sammenhæng kan støttes ret på overenskomster, som Danmark har tiltrådt, men som ikke har virkning for Grønlands Hjemmestyre. Bestemmelsen svarer iøvrigt til gældende forordnings § 8, bortset fra at formuleringen "indfødsret" er udskiftet med formuleringen "statsborgerskab". Denne ændring har ingen indholdsmæssig betydning, men giver en mere konsekvent terminologi i bestemmelsen.

Ad § 5)

Bestemmelsen er identisk med gældende forordnings § 9.

Ad § 6)

Det er i stk. 1, nr. 1, præciseret, at man skal have haft bopæl i Grønland i *mindst* 5 år umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet. Bortset herfra er § 6 identisk med gældende forordnings § 10.

Ad § 7, stk. 1)

I forhold til den gældende forordnings § 11 er det præciseret, at uddannelsesstøtten alene vil kunne udelukkes, såfremt den uddannelsessøgende modtager *anden* offentlig støtte, der tilsigtet at dække leveomkostninger.

Bestemmelsen vil blandt andet kunne finde anvendelse overfor personer, der modtager pension, herunder også førtidspension. Bestemmelsen vil også kunne anvendes, såfremt den uddannelsessøgende modtager uddannelsesstøtte efter andet lands regler. Det afgørende er at sikre, at den pågældende ikke opnår en dobbeltforsørgelse fra det offentlige.

Med formuleringen "anden offentlig støtte" er det alene tilsigtet at præcisere, at der skal være tale om anden støtte end uddannelsesstøtten.

Ad § 7, stk. 2)

Bestemmelsen er ny. Formålet med bestemmelsen er at sikre mod, at uddannelsessøgende både får uddannelsesstøtte og uddannelsesløn eller andet uddannelsesvederlag.

Ad § 8)

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til gældende forordnings § 12, stk. 1. Det er dog blevet præciseret, at meddelelse om ændringer i den uddannelsessøgendes forhold skal meddeles straks.

Konsekvenserne af ikke at opfylde oplysningspligten (gældende

forordnings § 12, stk. 2 og 3) er i forslaget reguleret i kapitlet vedr. forrentning og tilbagebetaling af uberettiget modtaget uddannelsesstøtte (kap. 6).

Ad § 9)

Bestemmelsen svarer til bemyndigelsen i gældende forordnings § 7, stk. 3, bortset fra, at en del af den tidligere bemyndigelse er udskilt til en særskilt bemyndigelsesbestemmelse (forslagets § 3, stk. 3). Det er endvidere præciseret, at bemyndigelsen alene omfatter adgangen til at fastsætte yderligere betingelser, hvorved menes betingelser udover de i forordningen fastsatte. Ved fastsættelsen af disse betingelser vil udgangspunktet være de betingelser, der er fastsat i den nugældende støttebekendtgørelse, herunder bl.a. betingelserne om studieaktivitet og om den tidsmæssige udstrækning af retten til at få uddannelsesstøtte.

Ad § 10)

Den heromhandlede dispensationsbestemmelse er indeholdt i den gældende forordnings generelle dispensationsbestemmelse i § 15.

Ad Kapitel 4)

Der er i den gældende forordning ingen bestemmelser om forrentning af landskassefinansierede studielån. Bestemmelser herom er i et vist omfang administrativt fastsat i støttebekendtgørelsen.

Med fastsættelsen af et særligt kapitel om forrentning af landskassefinansierede studielån i forordningen er det tilsigtet at få skabt klarhed over forrentningsbestemmelserne vedr. landskassefinansierede studielån alene. Kapitlet omhandler således ikke forrentningen af stats- og landskassegaranterede pengeinstitutlån og -kreditter.

Ad § 11, stk. 1)

I forhold til den gældende forrentningsbestemmelse vedr. studielån i støttebekendtgørelsens § 44 er der foretaget både ændringer og

præciseringer.

Med formuleringen "uddannelsen" er det i forhold til støttebekendtgørelsens § 44, 1. pkt., blevet præciseret, at udgangspunktet er, at det alene er under den uddannelse, som lånet er udbetalt til den uddannelsessøgendes gennemførelse af, at lånet ikke forrentes. Sammenholdes bestemmelsen med bestemmelsen om genoptagelse af uddannelsen eller påbegyndelse af ny støtteberettigende uddannelse i forslaget § 13, ses det, at der ikke er tale om en ændring i forhold til gældende regler. Præciseringen i bestemmelsen er således reelt alene af lovteknisk karakter.

Som noget nyt i forhold til støttebekendtgørelsens § 44, 1. pkt., er der som forudsætning for rentefritagelsen under uddannelsen i stk. 1 opstillet et krav om, at låntageren skal opfylde de til enhver tid fastsatte betingelser for at modtage uddannelsesstøtte. De til enhver tid fastsatte betingelser er dels de forordningsfastsatte og dels de med hjemmel i forordningens § 9 i bekendtgørelse fastsatte betingelser. Formålet hermed er primært at knytte rentefritagelsen til et krav om studieaktivitet, idet den gældende bestemmelse herom i støttebekendtgørelsens § 9 forudsættes opretholdt.

Ad § 11, stk. 2)

Bestemmelsen er en præcisering af støttebekendtgørelsens § 44, 2. pkt. Støttebekendtgørelsens bestemmelse om forrentning efter uddannelsens afbrydelse eller afslutning har vist sig at være uklar på flere punkter, hvilket er baggrunden for præciseringen.

Det bliver for det første præciseret, fra hvilket tidspunkt forrentningen påbegyndes. Tidspunktet er i overensstemmelse med den hidtidige praksis. At forrentning først kan påbegynde dagen efter afbrydelsen eller afslutningen skyldes tekniske, administrative grunde.

For det andet bliver det præciseret, hvad der er forrentningens genstand. Støttebekendtgørelsens § 44, 2. pkt. må efter sin ordlyd umiddelbart fortolkes således, at det alene er lånets hovedstol, der forrentes. I administrativ praksis er bestemmelsen blevet fortolket således, at det er den til enhver tid værende gæld, der forrentes.

Med udtrykket "den til enhver tid værende gæld" bliver det præciseret, at det, der forrentes, er lånets hovedstol, tillagt tilskrevne renter og fratrukket indbetalte afdrag. Med formuleringen "den til enhver tid værende gæld" bliver det samtidig præciseret, at renteberegningen sker på samme måde som i pengeinstitutterne, d.v.s. dag for dag.

Bestemmelsen i 2. pkt. fastslår, hvornår der sker rentetilskrivning. Den årlige rentetilskrivning præciserer samtidig, at der sker en årlig renters rente beregning, hvilket er et sædvanligt rentevilkår i løbende låneforhold. Lånets saldo opgøres således en gang årligt, og der beregnes herefter renter af den opgjorte saldo, hvilket vil sige lånets hovedstol med tilskrevne renter og med fradrag af betalte afdrag.

Bestemmelsen om rentens størrelse er også ændret. For det første bliver renteprocenten nu fastsat i forordningen og ikke som hidtil på de årlige finanslove. Baggrunden herfor er ønsket om at markere et uddannelsespolitisk signal om, at studielån vedvarende vil være lavtforrentede og ikke kan gøres til genstand for finanspolitiske overvejelser. Diskontoen tillagt 1 % svarer til den i finansloven for 1996 fastsatte for gæld opstået efter 1/8-1995.

For det andet er det præciseret, at rentens størrelse er udtryk for den årlige effektive rente. Hermed er det tilsigtet at præcisere, at den effektive rente på årsbasis ikke må overstige den fastsatte renteprocent.

Ad § 11, stk. 3)

Stk. 3 er en ny bestemmelse, der skal ses i sammenhæng med indførelsen af kravet om støtteberettigelse som forudsætning for rentefritagelse under uddannelsen, jf. bemærkningerne til § 11, stk. 1. Bestemmelsen fastslår, at forrentning under uddannelsen skal ske efter reglerne for forrentning ved uddannelsens afbrydelse eller afslutning, såfremt betingelserne om støtteberettigelse ikke er opfyldt.

Ad § 11, stk. 4)

Bestemmelsen er ny. Dispensationsbestemmelsen kan tænkes anvendt, når der foreligger undskyldende eller særlige omstændigheder som grund for den manglende støtteberettigelse, eller såfremt den manglende støtteberettigelse har været ganske kortvarig (1-2 måneder).

Ad § 12, stk. 1)

Bestemmelsen er en ændring i forhold til støttebekendtgørelsen, der ikke skelner mellem midlertidige og permanente afbrydelser i relation til forrentingsbestemmelserne.

Med bestemmelsen bliver det fastslået, at der som udgangspunkt ikke igangsættes forrentning, såfremt afbrydelsen af uddannelsen alene er midlertidig, som følge af de omstændigheder, der er nævnt i bestemmelsen. De nævnte omstændigheder er alle omstændigheder, der ikke medtæller i det antal afbrydelser, som en uddannelsessøgende højst må have for fortsat at være berettiget til uddannelsesstøtte, jf. støttebekendtgørelsens § 12, stk. 2. Der er således tale om undskyldelige omstændigheder, hvorfor det ikke anses for rimeligt at belaste den uddannelsessøgende med forrentning efter afbrydelsen, idet uddannelsen netop ikke må anses for endeligt afbrudt. Såfremt afbrydelsen varer mere end 1 år, vil afbrydelsen imidlertid ikke kunne anses som midlertidig, jf. bemærkningerne til § 12, stk. 2.

Med henvisningen til såvel § 11, stk. 2 som § 13, stk. 3 er det præciseret, at bestemmelsen finder anvendelse både ved første uddannelsesforløb, og når en uddannelse er genoptaget eller en ny støtteberettigende uddannelse er påbegyndt

Ad § 12, stk. 2)

Bestemmelsen er ny og skal ses i forlængelse af bestemmelsen i § 12, stk. 1.

Formålet med bestemmelsen er at tilkendegive, at en afbrydelse, der ellers må anses for at være midlertidig, ikke kan være tidsubegrænset. Grænsen for overgang til permanent afbrydelse er sat ved 1 år, idet dette svarer til den hidtidige tilbagebetalingsbestemmelse

vedr. midlertidigt ophør i støttebekendtgørelsens § 45, stk. 2, der er opretholdt med forslagets § 15, stk. 3. Ved overgangen til permanent afbrydelse er det fundet rimeligt, at forrentningen påbegyndes umiddelbart herefter.

Ad § 13, stk. 1 og 2)

Bestemmelserne i § 13 er nye.

Bestemmelserne i § 13 omhandler alene de studielån, som den studerende har modtaget inden genoptagelsen af uddannelsen eller påbegyndelsen af ny støtteberettigende uddannelse. Studielån som måtte være modtaget efterfølgende vil således være direkte reguleret ved bestemmelsen i forslagets § 11, stk. 2. Forrentningstidspunktet er iøvrigt det samme efter begge bestemmelser.

Formålet med bestemmelserne er at sikre, at uddannelsessøgende, der enten genoptager en tidligere afbrudt uddannelse eller som påbegynder en ny støtteberettigende uddannelse, ikke bliver belastet med forrentning under uddannelsen, idet de ikke under uddannelsen formodes at have mulighed for at afdrage på tidligere modtagne lån.

I overensstemmelse med hovedreglen om forrentning under uddannelse i 11, stk. 1, er det præciseret, at det er en forudsætning for renteafbrydelsen, at den uddannelsessøgende også opfylder støttebetingelserne. Hermed sikres der mod genoptagelse eller påbegyndelse af ny uddannelse alene med det formål at opnå rentefritagelse.

Ad § 13, stk. 3)

Bestemmelsen er alene en præcisering af hovedreglen i § 11, stk. 2.

Ad § 13, stk. 4)

Dispensationsbestemmelsen tænkes blandt andet anvendt ved kortvarende afbrydelser (1-2 måneder).

Ad § 14)

Bestemmelsen er ny og har til formål at give Landsstyret bemyndigel-

se til at fastsætte supplerende regler om forrentning, såfremt dette viser sig hensigtsmæssigt.

Ad kapitel 5)

Der er i den gældende forordning ingen bestemmelser om tilbagebetaling af landskassefinansierede studielån. Bestemmelser herom er i et vist omfang administrativt fastsat i støttebekendtgørelsen.

Med fastsættelsen af et særligt kapitel om tilbagebetaling af landskassefinansierede studielån i forordningen er det tilsigtet at få fastsat nogle overordnede rammer for tilbagebetalingsspørgsmålet, herunder skabt klarhed over, hvornår tilbagebetaling skal være påbegyndt, hvornår tilbagebetalingspligten berostilles og indenfor hvilke tidsmæssige rammer studielånene skal være afviklet.

Kapitlet omhandler alene de landskassefinansierede studielån. Kapitlet omhandler således ikke tilbagebetalingen af landskassegaranterede pengeinstitutlån og -kreditter.

Ad § 15, stk. 1)

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til støttebekendtgørelsens § 45, stk. 1, 1. pkt.

Ad § 15, stk. 2)

Bestemmelsen er ny i forhold til støttebekendtgørelsens ordlyd, men der er ikke tale om ændringer i forhold til administrativ praksis, idet støttebekendtgørelsens § 45, stk. 1, 2. pkt. er fortolket som alene omhandlende permanente afbrydelser, hvilket svarer til systematikken ved forrentning.

Ad § 15, stk. 3)

I forhold til støttebekendtgørelsens § 45, stk. 2 er der foretaget den ændring, at tilbagebetalingspligten ikke indtræder automatisk men først efter påkrav herom fra Landsstyret. Baggrunden for ændringen er, at det findes hensigtsmæssigt at lade Landsstyret afgøre, hvorvidt den midlertidige afbrydelse fortsat må anses som en midlertidig afbrydelse, eller om der reelt er tale om en permanent

afbrydelse. Er det første tilfældet, vil det således ikke være hensigtsmæssigt at pålægge den uddannelsessøgende at starte tilbagebetalingen af lånet.

Der er anvendt formuleringen "midlertidig afbrydelse" i stedet for "midlertidig ophør", for at tilkendegive, at der netop alene er tale om en afbrydelse af en fortsat igangværende uddannelse. Endringen har ingen indholdsmæssig betydning.

Ad § 15, stk. 4)

Bestemmelsen er ny. Baggrunden for bestemmelsen er, at den uddannelsessøgende ikke må antages at kunne tilbagebetale sit lån, når uddannelsen genoptages eller ny støtteberettigende uddannelse påbegyndes, og at tilbagebetalingspligten derfor bør berostilles.

Med hensyn til baggrunden for betingelsen om, at den uddannelsessøgende som forudsætning for tilbagebetalingspligtens berostillelse tillige skal opfylde betingelserne for at modtage uddannelsesstøtte henvises til bemærkningerne til forslaget § 11, stk. 1.

Tilbagebetalingspligtens genindtrædenstidspunkt omhandler alene det tidligere modtagne lån. Lån modtaget efter uddannelsens genoptagelse eller påbegyndelse af ny støtteberettigende uddannelse vil således være reguleret direkte ved bestemmelsen i forslaget § 15, stk. 1.

Ad § 16)

Baggrunden for bestemmelsen er, at det er fundet hensigtsmæssigt at få fastsat overordnede rammer for afviklingen af optagne studielån.

I stk. 1 fastslås den maksimale afviklingstid for studielån. Med en maksimal afviklingstid på 15 år antages det, at alle låntagere vil have mulighed for at afvikle optagne studielån på forholdsvis lempelige vilkår. Med betingelsen om, at det månedlige afdrag skal udgøre mindst kr. 500,00 vil afviklingstiden for nogle lån blive mindre end den maksimale afviklingstid. Baggrunden for denne undtagelsesbestemmelse er at sikre, at der ikke på grund af den maksimale afviklingstid aftales eller fastsættes afviklingsordnin-

ger, hvor det månedlige afdrag bliver mindre, end låntageren normalt må forudsættes at kunne klare økonomisk. Vil låntageren ikke kunne klare at skulle betale mindst kr. 500,00 pr. måned, vil der være mulighed for dispensation efter stk. 5.

Baggrunden for bestemmelsen i stk. 2 er, at den maksimale afviklingsperiode i modsat fald ville blive reduceret, og at dette ikke findes hensigtsmæssigt, når tilbagebetalingspligten er berostillet.

Bestemmelserne i stk. 3 pålægger den uddannelsessøgende en pligt til selv at indgå en afviklingsaftale med Landsstyret. Aftalen skal være indgået inden tilbagebetalingspligtens indtræden, idet tilbagebetalingen skal påbegyndes på dette tidspunkt.

Bestemmelsen i stk. 4 giver Landsstyret pligt til dels at anmode låntageren om at indgå aftale om afvikling og dels til at fastsætte en aftale, såfremt låntageren ikke ønsker at indgå en aftale.

Bestemmelsen i stk. 5 giver Landsstyret mulighed for at dispensere fra reglerne i stk. 1 og til at give udsættelse med betalingen af forfaldne ydelser. Sidste punktum fastslår, at den maksimale afviklingstid på 15 år ikke kan fraviges.

Ad § 17)

Bestemmelsen fastslår, hvad virkningerne er af misligholdelse af en indgået eller fastsat afviklingsordning. Med formuleringen "skadesløs betaling" menes, at kreditor holdes skadesløs for udgifter, der pådrages i forbindelse med opsigelsen til betaling og i forbindelse med inkasseringen af gælden.

Såfremt gælden opsiges opsiges til betaling, vil tilbagebetalingen fremover ikke være reguleret ved reglerne herom i forordningen.

Ad § 18)

Bemyndigelsesbestemmelsen tænkes blandt andet anvendt til at fastsætte regler om betalte afdrags fordeling på renter og hovedstol.

Ad kapitel 6)

I den gældende forordning er det i § 12, stk. 2 fastsat, at uretmæssigt modtaget støtte kan kræves tilbagebetalt med påløbne renter. Reglen suppleres af støttebekendtgørelsens § 39, der fastsætter, hvorledes for meget udbetalt uddannelsesstøtte forrentes.

De gældende regler har imidlertid vist sig at give anledning til betydelige fortolkningsproblemer, og herudover synes der at være behov for en sondring mellem støtte, der er modtaget i god henholdsvis ond tro. På baggrund heraf er det fundet hensigtsmæssigt at få fastsat klare regler om forrentning og tilbagebetaling af uberettiget modtaget støtte i forordningen.

Ad § 19, stk. 1)

Bestemmelsen i stk. 1 bygger på gældende forordnings § 12, stk. 2. I forhold til denne bestemmelse er der i forslagets § 19, stk. 1 gjort en tilføjelse om støtte, som iøvrigt er modtaget i ond tro. Baggrunden herfor er, at der vil kunne tænkes situationer, hvor Landsstyret ved en fejl kommer til at udbetale for meget støtte, og hvor modtageren anses at være klar over, at beløbet er udbetalt ved en fejl. Tilbagebetaling i disse tilfælde, såvel som i de øvrige i stk. 1 nævnte, vil følge af almindelige retsprincipper, men det er fundet hensigtsmæssigt at præcisere dette i lovgivningen, således at modtagerne vil være fuldt bekendt hermed.

Ved "ond tro" forstås i denne sammenhæng, at modtageren enten vidste eller burde vide, at det modtagne er uberettiget modtaget.

Ad § 19, stk. 2)

Bestemmelsen i stk. 2 fastslår forrentningstidspunktet for uddannelsesstøtte, som modtageren har modtaget som følge af afgivelse af urigtige eller mangelfulde oplysninger. Idet modtageren vil være fuldt bekendt med ikke at være berettiget til den modtagne støtte allerede på modtagelsestidspunktet, er der foreslået forrentning fra dette tidspunkt.

Forrentningstidspunktet er efter støttebekendtgørelsens § 39 først

3 måneder efter modtagelse af meddelelse om, at der er udbetalt for meget støtte. Der synes ikke at være reale grunde, der taler for en forrentning fra dette tidspunkt.

Bestemmelsen i støttebekendtgørelsens § 39 gælder iøvrigt efter sin ordlyd for al uberettiget modtaget støtte, hvad enten modtageren har handlet kriminelt eller er i ond eller god tro.

Ad § 19, stk. 3)

Bestemmelsen i stk. 3 omhandler de tilfælde, hvor modtageren ikke selv har bevirket modtagelsen af den uberettigede støtte. Tidspunktet for den onde tros indtræden vil ikke altid være overensstemmende med tidspunktet for støttens modtagelse, idet modtageren i visse tilfælde først senere bliver bekendt med modtagelsen. Det afgørende for forrentningstidspunktet er derfor netop ikke modtagelsestidspunktet, men det tidspunkt, hvor modtageren må antages at være bekendt med støttens uretmæssige modtagelse. Der vil imidlertid oftest være en forhåndsformodning for, at modtagelsestidspunktet er overensstemmende hermed. Beløbets anvendelse helt eller delvist må generelt give en forhåndsformodning om ond tro.

"Ond tro" anses for statueret, når beløbmodtageren må antages at have været bekendt med støttens uretmæssige modtagelse.

Der synes heller ikke for disse tilfælde at være reale grunde for opretholdelse af forrentningsbestemmelsen i støttebekendtgørelsens § 39.

Ad § 19, stk. 4)

Bestemmelsen fastslår, hvorledes uberettiget modtaget støtte i ond tro forrentes.

Det slås først fast, hvilken rentesats, der skal anvendes. Den foreslåede rentesats svarer til den i renteloven fastsatte morarentesats (rentelovens § 5, stk. 1).

Det slås endvidere fast, at det, der forrentes, er den til enhver tid værende gæld.

Rentesatsen er ændret i forhold til støttebekendtgørelsens § 39, der iøvrigt ikke har taget udtrykkeligt stilling til, hvad det er, der skal forrentes.

Ad § 20)

Bestemmelsen om, at den uberettiget modtagne uddannelsesstøtte kan konverteres til studielån betyder, at Landsstyret ensidigt kan konvertere støtten til lån. Baggrunden for bestemmelsen er, at en modtager i god tro oftest vil have brugt det uretmæssigt modtagne beløb i god tro, og derved ikke vil have mulighed for at tilbagebetale det for meget udbetalte straks. Det er derfor fundet rimeligt, at sådan støtte behandles som studielån, hvilket betyder, at beløbet først forrentes efter uddannelsens afbrydelse eller afslutning, og at tilbagebetalingen heraf først skal være påbegyndt 3 måneder efter afbrydelsen henholdsvis 1 år efter uddannelsens afslutning, jf. iøvrigt forslaget § 11, stk. 2 og § 15, stk. 1.

Uberettiget modtaget støtte i god tro må efter bestemmelsens ordlyd også anses for omfattet af støttebekendtgørelsens § 39. Imidlertid synes der heller ikke for disse tilfælde at være reale grunde til støtte for de i denne bestemmelse fastsatte renteregler.

Ved "god tro" forstås i denne sammenhæng, at modtageren ikke vidste eller burde vide, at det modtagne er modtaget uberettiget.

Ad § 21)

Bemyndigelsesbestemmelsen tænkes blandt andet anvendt til at fastsætte regler om afvikling af uberettiget modtaget støtte.

Ad kapitel 7)

Kapitlet indeholder dels videreførelse af hidtidige bestemmelser (tilbageholdelse af kontingent i uddannelsesstøtten) dels nye bestemmelser (tilbageholdelse af betaling for kost og logi i uddannelsesstøtten, og bestemmelser om, i hvilket omfang kravet på uddannelsesstøtte kan gøres til genstand for udlæg og andre former for retsforfølgning).

Ad § 22)

Bestemmelsen er for så vidt angår tilbageholdelse af kontingent til de uddannelsessøgendes organisationer i overensstemmelse med gældende forordnings § 13.

Som noget nyt er det tilføjet, at der også kan ske tilbageholdelse i uddannelsesstøtten af betaling for kost og logi på kollegier, der er ejet eller drevet af Hjemmestyret eller kommunerne. Formålet hermed er at sikre, at der ikke opstår restancer for betaling af kost og logi. Bestemmelsen er iøvrigt overensstemmende med hidtidige administrative praksis.

Ad § 23)

Bestemmelsen er ny.

Bestemmelsen har til hensigt at fastsætte rammerne for, i hvilket omfang kravet på uddannelsesstøtte kan gøres til genstand for såvel tvangsfuldbyrdelse som frivillige aftaler om tilbageholdelse og modregning.

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at kravet på uddannelsesstøtte ikke kan gøres til genstand for udlæg eller andre former for retsforfølgning, se dog straks bemærkningerne nedenfor til stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, i hvilket omfang Landsstyret er forpligtet til at efterkomme den uddannelsessøgendes frivillige aftaler om tilbageholdelse i uddannelsesstøtten. Bestemmelsen omhandler derimod ikke Landsstyrets adgang til selv at indgå aftaler med den uddannelsessøgende om tilbageholdelse i uddannelsesstøtten af forfalden uddannelsesgæld. Landsstyret vil derfor efter aftale med den uddannelsessøgende kunne tilbageholde mere end kr. 500,00 om måneden i uddannelsesstøtten.

Bestemmelserne har til hensigt at sikre, at uddannelsesstøtten så vidt muligt bliver anvendt til det tilsigtede formål,- at sikre muligheden for betaling af rimelige leveomkostninger under uddannelsen. Af denne grund er der et generelt forbud mod udlæg og anden retsforfølgning i stk. 1. Såfremt den uddannelsessøgende selv

vurderer at kunne klare sig for mindre end den fulde uddannelsesstøtte, vil der som udgangspunkt ikke være behov for beskyttelse mod sådanne frivillige tilbageholdelsesaftaler. Imidlertid vil den uddannelsessøgende let kunne komme til at forpligte sig ud over evne, og på baggrund heraf er der fastsat et loft på kr. 500,00 om måneden for hvad Uddannelsesstøtteforvaltningen er forpligtet til at efterkomme.

Selv om der ikke gælder et egentligt loft for Landsstyrets adgang til at indgå tilbageholdelsesaftaler, bør der kun indgås aftaler om tilbageholdelse af mere end 500,00 kr. om måneden, når det må anses for utvivlsomt, at den uddannelsessøgende økonomisk vil kunne klare overholdelsen af en sådan aftale. Den hidtil gældende regel i støttebekendtgørelsens § 40 om at forfalden uddannelsesgæld til Grønlands Hjemmestyre kan fratrækkes i uddannelsesstøtten med op til 500,00 kr. om måneden vil blive ophævet ved revision af støttebekendtgørelsen. Denne bestemmelse giver således adgang til tvangsmæssig modregning, hvilket anses at være i strid med de for denne bestemmelse tilgrundliggende beskyttelsesprincipper.

Ad § 24)

Bestemmelsen er ny.

Modregningsadgangen i disse situationer findes ikke at være i strid med de grundliggende beskyttelseshensyn, der er nævnt i bemærkningerne til § 23, og det er således fundet rimeligt, at Landsstyret kan anvende dette meget effektive tvangsfuldbyrdsmiddel.

Ad kapitel 8)

Kapitlet omhandler bestemmelser om administration og klage. I forhold til den gældende forordning er der dels tale om videreførelse af hidtidige regler (klageadgangen til Klagenævnet for Uddannelsesstøtte) dels tale om nye regler (bemyndigelsesbestemmelse vedr. administration).

Ad § 25)

Der er tale om en ny bemyndigelsesbestemmelse. Bestemmelsen giver Landsstyret mulighed for blandt andet at fastsætte regler om ansøgningsprocedure, herunder ansøgningsfrister.

Ad § 26, stk. 1)

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til gældende forordnings § 16, stk. 1. Som noget nyt er det fastslået, at dispensationsafgørelser ikke kan påklages til Klagenævnet. Baggrunden for denne bestemmelse er, at det ikke findes hensigtsmæssigt at Klagenævnet skal tage stilling til afgørelser, der er truffet på baggrund af et administrativt skøn.

Ad § 26, stk. 2)

I forhold til gældende forordnings § 16, stk. 2 er der foretaget ændring i udpegelseskompetencen. I overensstemmelse med Landstingets beslutning herom under pkt. 5 på FM 1995 er udpegelseskompetencen ændret fra Landstinget til landsstyremedlemmet.

Ad § 26, stk. 3)

Bestemmelsen svarer til gældende forordnings § 16, stk. 3.

Ad kapitel 9)

Kapitlet fastsætter forordningens ikrafttrædelsestidspunkt, virkningstidspunkt, hvilke regler der samtidig ophæves, hvilke administrative bestemmelser, der opretholdes, samt overgangsbestemmelser vedr. tilknytningsbestemmelserne, vedr. forrentning og tilbagebetaling af studielån og forrentning af uberettiget modtaget støtte.

Ad § 27)

Ikrafttrædelsestidspunktet er valgt til den 1. august 1996, således at forordningen træder i kraft samtidig med påbegyndelsen af det nye studieår, hvilket medfører en række administrative fordele i relation til forrentningsbestemmelserne. Samtidig giver det den fornødne tid til at få foretaget revision af støttebekendtgørelsen og bekendtgørelsen om garanti stillet af Grønlands Hjemmestyre for

lån i pengeinstitutter i Grønland til uddannelsessøgende, således at de ville kunne træde i kraft samtidig med forordningen.

Med den foreslåede virkningsbestemmelse vil det afgørende for forordningens anvendelse generelt være, om uddannelsesstøtten er tildelt før eller efter ikrafttrædelsestidspunktet.

Ophævelsesbestemmelsen medfører, at landstingsforordningen om erhvervsuddannelse, uddannelsesstøtte og erhvervsvejledning fremover alene vil omhandle erhvervsuddannelse og erhvervsvejledning.

Ad § 28)

Bestemmelsen medfører, at administrative bestemmelser, der omhandler erhvervsuddannelse og erhvervsvejledning ikke bliver ophævet. Den gældende støttebekendtgørelse vil også blive opretholdt, men det er hensigten, at den skal konsekvensændres til ikrafttræden samtidig med forordningen.

Ad § 29)

Bestemmelsen er en videreførelse af bestemmelsen i nugældende forordnings § 18, stk. 5. Med denne undtagelsesbestemmelse sikres det, at der fortsat kan ydes uddannelsesstøtte til personer, der er optaget på et tidspunkt, hvor tilknytningsbestemmelserne var lempeligere.

Ad § 30)

Bestemmelsen fastslår, hvorledes der skal forholdes med stats- og landskassefinansierede studielån, der er optaget inden forordningens ikrafttrædelse. Det fremgår heraf, at forordningens renteregler for disse lån ikke får tilbagevirkende kraft. Formålet med sidste led er at undgå fastsættelse af rentesatsen på finansloven hver år for så vidt angår de lån, der er ydet efter 1. august 1995 og inden 1. august 1996.

Ad § 31)

Bestemmelserne omhandler uberettiget modtaget støtte, der er modtaget inden forordningens ikrafttrædelsestidspunkt. Det fremgår heraf, at de nye regler om forrentning af disse krav (§§ 19-20) ikke får tilbagevirkende kraft, men at kravene bliver forrentet efter de nye bestemmelse fra forordningens ikrafttrædelse.

Ad § 32)

Baggrunden for denne undtagelsesbestemmelse er at respektere de afviklingsaftaler, der er indgået inden forordningens ikrafttræden.